

Explora el paisatge

Objectius

- Observar i classificar els elements que conformen el paisatge.
- Analitzar la dinàmica dels fenòmens que expliquen els processos que produeixen el paisatge i entendre'n el caràcter integrador.
- Valorar la importància que hi tenen els aspectes socioculturals i econòmics
- Prendre consciència de la importància i la complexitat de la gestió i la planificació del paisatge i de les controvèrsies que generen les intervencions sobre el paisatge.
- Reconèixer els agents contaminants i plantejar actuacions factibles en l'entorn de l'alumnat.

Descripció de l'activitat

El programa conté jocs interactius en línia organitzats segons els apartats següents:

- **Observa.** Joc sobre fotografies de paisatges naturals, rurals i urbans amb breus comentaris per orientar l'observació. Hi ha grups d'imatges segons la dominància de colors, segons la tipologia de les formes, segons les variacions d'un mateix paisatge al llarg del dia i de la nit i també segons les emocions que poden desvetllar..
- **Classifica.** Joc que proposa, a partir de fotografies, aprendre a classificar paisatges, segons els elements que el formen: abiòtics (aigua, sòls i roques), biòtics (vegetació i fauna) i antròpics (fets per l'ésser humà). També es tenen en compte les energies que el fan funcionar. Cada paisatge es classifica per dominància d'elements i es representa combinant uns símbols assignats. Una vegada encertada la classificació d'un paisatge, es passa al nivell següent, més complex.
- **Investiga.** Joc per investigar el paper dels residus en el paisatge i comprovar gràficament el seu augment al llarg del temps. Proposa detectar els residus visibles i invisibles en diferents escenaris d'un mateix paisatge, des del Paleolític fins al segle XXI. Una vegada descobert el residu se n'obté informació sobre l'origen, la biodegradabilitat, els efectes de la seva contaminació ambiental, la recuperació, el reciclatge, els possibles usos posteriors, la toxicitat i els efectes sobre la salut. Un viatge a través de la història de la humanitat a la recerca dels residus, comprovant com transformen el paisatge.
- **Actua.** Un joc de simulació per apropar l'alumnat al camp de la gestió i planificació territorial. Sobre la maqueta virtual d'un paisatge possible cal assajar i valorar diferents opcions. Les actuacions s'han de fer sota criteris de sostenibilitat i qualitat de vida. Uns indicadors van informant de la sostenibilitat del paisatge que es va creant i van apareixent avisos de situacions crítiques. Com que el paisatge és dinàmic i evoluciona amb el temps, cal preveure també futures problemàtiques i la seva solució.
- **Explora.** Una guia virtual per a l'organització de sortides reals a paisatges de plana, muntanya mitjana i alta muntanya. Dóna informació dels tipus de paisatge, instruccions per preparar diferents itineraris i el material que cal segons quan, com, amb qui i per a què es vol fer la sortida. Explica com fer els propis instruments i com elaborar un quadern de camp aportant diversos models de fitxes i d'activitats. També promou la preparació d'un reportatge.
- **Rutes de paisatges.** Rutes reals, classificades per comunitats autònomes, a punt per realitzar o que et poden ser útils per preparar sortides similars.

Estan descrits extensament els objectius pedagògics.

Recursos emprats

Programa interactiu en línia, amb extensa informació consultable.

Temporització

És un programa molt complet i extens que es pot fer sencer o només alguna de les seves parts. Els jocs d'*Observa*, *Classifica* i *Investiga* es poden fer, segons indica la guia didàctica, en un temps d'entre 20 minuts o una hora cadascun. Els apartats que corresponen a *Actua* i *Explora* tindran una durada en funció del relleu que li vulgui donar el professorat. Es poden fragmentar en diverses sessions de treball.

Alumnat a qui s'adreça especialment

Aquestes activitats són idònies per a l'alumnat de 1r d'ESO i es corresponen als continguts curriculars del nivell. Però també es podrien realitzar en nivells inferiors o superiors.

Aspectes didàctics i metodològics

Per a la realització dels jocs calen ordinadors connectats a internet.

Les activitats es poden fer individualment o en petits grups.

Es recomana seguir l'ordre que presenta el programa, però no és imprescindible. Es pot fer només una part de la proposta o bé tota sencera.

Té abundant material complementari.

Continguts, competències i processos que es treballen de forma destacada

La web promou l'estudi del paisatge fent l'anàlisi i la síntesi dels elements que hi interaccionen, i classificant-los segons la terminologia científica vigent. Alhora ajuda a comprendre com les intervencions humanes l'han transformat al llarg del temps i les conseqüències mediambientals que té la seva progressiva capacitat d'incidència. També fa entendre la importància i la complexitat de la gestió i la planificació del paisatge.

Documents adjunts

Totes les activitats per a l'alumnat i les anotacions pedagògiques són a:

<http://educalia.educared.net/paisajes/index.jsp?idioma=c>

Es pot trobar també una versió en castellà i en anglès.
